

CĂLĂUZA REDINȚEI

Publicație lunară

Octombrie (Brumărel)
nr. 10 (94) / 2024

Publicație de gândire, atitudine și spiritualitate ortodoxă
editată de Parohia „Sf. Vasile Tâmbărași” Iași, ROMÂNIA

Apare cu binecuvântarea Înaltpresfințitului Teofan, Mitropolitul Moldovei și Bucovinei

Ochii care nu văd

Citiți în pagina 1

Pensia, chin sau
binecuvântare?

Citiți în pagina 4

Brumă(rel) de credință

Citiți în pagina 6

Sfântul Mucenic Longhin
Sutașul

Citiți în pagina 14

*B*iserica purtând hramul „Sfântul Vasile cel Mare” se află în cartierul Tătărași din municipiul Iași, pe strada Vasile Lupu, nr. 40. Numele acestui cartier, odinioară sat la marginea de răsărit a Iașilor, s-a adăugat la numele bisericii pentru a o deosebi de alte biserici ieșene cu hramul „Sf. Vasile cel Mare”, ca de pildă cea din cartierul Nicolina. Imobilul bisericii este construit pe un teren situat la marginea de sud-vest a colinei Tătărașilor, delimitat la nord și la vest de străzile Vasile Lupu și Delfini, iar la est și la sud de proprietăți particulare.

Biserica a fost construită din piatră de Repedea și din cărămidă, dar, din păcate, nu are obișnuita pisanie, care să-i ateste vechimea și numele ctitorilor. Dintr-o însemnare făcută la anul 7268 (1760), pe Evanghelia Nifon, păstrată în patrimoniul bisericii, aflăm că „Evanghelia a fost donată bisericii Sf. Ierarh Vasile din Iași de către preotul Ioniță”. De aici concludem că biserica este atestată documentar în sec. al 18-lea. Scurta monografie consemnată în Registrul inventar din anul 1967, evocă „o legendă a locului” care vorbește despre breasla pescarilor, care ar fi ctitorit biserica pe la anul 1709, din inițiativa soților Vasile și Elena Șelaru.

*D*rați enoriași, vă așteptăm în continuare să ne împărtășiți opiniile, sugestiile, articolele sau chiar micile întâmplări din viața dumneavoastră și în acest an, în scopul menținerii unei legături cât mai strânse între enoriașii parohiei noastre.

„Când Dumnezeu te are drag
Și te ia în paza milei sfinte
Ca arme de-a lupta înainte
Nu-ți dă nici bătă nici toiağ
Îți dă pricepere și minte.”

Colectivul de redacție

Ochii care nu văd

Lăsând în urmă temperaturile și disconfortul anotimpului călduros, ne îndreptăm încet către o altă perioadă a anului în care toate se odihnesc, pentru ca ulterior să prindă viață în „anotimpul renașterii”. Dar până la venirea iernii, Dumnezeu ne-a oferit o perioadă de tranziție, astfel încât „vremea cea de pe urmă” să nu ne găsească pe nepregătite. Câtă bucurie are sufletul atunci când se desfată de minunatul pastel coloristic al toamnei, când putem păși cu sfială pe minunatul covor de frunze ruginii sau când ne putem bucura ochii cu stolurile de păsări care se îndreaptă spre țările calde și inimile de nostalgia plecării lor! Scriu aceste impresii de toamnă cu dorința de a mai zăbovi puțin asupra realităților vieții și de a ne bucura cu fiecare zi de tot ceea ce, în divina pronie, Dumnezeu ne-a dăruit.

Dar, ca inima mea să se bucure necondiționat, tare mi-aș dori ca aceste rânduri să ajungă prin intermediul dumneavoastră și la cei mai depărtați de Biserică și astfel, prin voia Domnului, să se încredințeze și ei că ceea ce scriu este adevărat. Altfel, vom fi ca niște „mașini de gândit” sau ca niște „orbi” care privim, dar nu vedem. Dacă la început de an bisericesc v-am pus la inimă „bucuria care nu cunoaște vârstă”, acum aș vrea să subliniez că, pentru a cunoaște bucuria la care am făcut referire, ar trebui să vedem oriunde în jurul nostru „amprenta” lui Dumnezeu.

Astfel, în compunerea acestor rânduri, inspirația mea a pornit de la Sfânta Evanghelie (Ioan, cap. 9) unde se vorbește despre vindecarea unui om orb din naștere. Dacă atât copilul, cât și bătrânul (din numărul anterior al revistei), au mărturisit că au întâlnit un înger, iar această minunată întâmplare le-a umplut inimile de o negrăită bucurie, oare câtă bucurie a avut un om care, atunci când a deschis pentru prima dată ochii, nu a văzut un înger, ci pe Făcătorul lor? Există oameni care se nasc fără darul vederii și este dureros, dar sunt și oameni care, deși au ochi, nu văd decât ceea ce le satisface instinctele primare.

Oare cât întuneric să fie în sufletele celor care văd minunile lui Dumnezeu, dar nu le dau importanță, le ignoră sau chiar blasfemiază? Trăind într-o democrație pe care nu o înțelegem cum se cuvine, căutăm distracții și plăceri fără să ne întrebăm ce este bun pentru noi, până când o boală sau o neputință pune stăpânire pe noi și

atunci...ne vedem „adevărata valoare”. În luna iulie, colegul nostru de redacție, Sorin, ne povestea (la predică) că un om și-a găsit liniștea și bucuria interioară doar pentru că a stat câteva momente alături de o persoană care deținea ceea ce el căuta. De aceea, dacă vrei să ai pace în suflet, privește în jurul tău. Dar pentru aceasta, trebuie să vezi uneori ceea ce ochii fiziologici nu pot vedea. Cu toții suntem bolnavi, dar problema nu este boala în sine, ci felul în care o întâmpinăm sau, mai bine spus, modul în care vedem lucrarea Domnului: acceptăm ceea ce avem sau începem să-L acuzăm de suferința noastră?

Pentru a trăi bucuria cu adevărat ar trebui să vedem mai întâi „lumina”, iar cel pe care „lumina” îl pătrunde, va fi cu totul luminat, după cum spune Domnul Hristos, pentru că doar în lumină Îl vedem pe Dumnezeu, căci în întuneric nu facem altceva decât să ne plângem rănilor, să deznădăjduim și să aruncăm vina suferințelor noastre pe cel de lângă noi, pe care după poruncă, ar trebui să-l iubim!

Rugând pe Domnul să mă ajute a exprima în scris ceea ce inima simte, nu mică mi-a fost bucuria atunci când mi-a descoperit o povestioară „asortată gândurilor mele” pe care cu drag o împărtășesc cu voi, prietenii mei.

„Într-o bună zi, satana descoperi un nou mod de a se distra. Inventă astfel o oglindă a cărei caracteristică era aceea de a face să se vadă denaturat tot ceea ce era bun și frumos, în vreme ce făcea să se vadă mai mare și mai clar tot ceea ce era rău și urât. Diavolul își ducea oglinda peste tot unde mergea. Și toți cei care se uitau în ea se cutremurau: orice lucru apărea deformat și monstruos. Cel viclean se distra pe cinste cu oglinda sa: cu cât erau lucrurile mai respingătoare, cu atât îi plăceau lui mai tare.

Într-o zi, oglinda îi scăpă din mâini și se sparse în mii și mii de cioburi. Un vânt puternic făcu să zboare cioburile acelei oglinzi în lumea largă. Unele dintre acestea, cele care erau mai mărunte decât firele de nisip, intrară în ochii multor oameni. Aceștia începură să le vadă pe toate pe dos: nu băgau de seamă decât ceea ce era urât și vedeau peste tot numai și numai răutăți. Unele cioburi ale oglinzii erau așa de mari, încât au fost folosite pe post de geamuri. Cei care aveau astfel de ferestre, uitându-se prin ele, nu vedeau decât oameni antipatici, care își petreceau timpul punând la cale răutăți.

Atunci, Dumnezeu își dădu seama de cele întâmplate și se întristă. Se hotărî să le vină oamenilor în ajutor. El zise: Îl voi trimite în lume pe Fiul meu. El este chipul Meu, oglinda Mea. În El se reflectă bunătatea, dreptatea și iubirea Mea. Și Iisus veni în lume, ca să fie o oglindă pentru oameni. Aceia care priveau la El, descopereau bunătatea și frumusețea și învățau să le deosebească de egoism și

minciună, de nedreptate și dispreț. Cei bolnavi regăseau în El curajul de a trăi, cei sperați descopereau nădejdea. El îi mângâia pe cei întristați și îi ajuta pe oameni să învingă frica morții. Mulți oameni iubeau această „oglinză” a lui Dumnezeu și îl urmau pe Iisus. Alții, fierbeau de mânie și hotărâră să spargă această oglindă a lui Dumnezeu. Iisus fu astfel ucis. Dar, în curând, se iscă un alt vânt puternic, al Duhului Sfânt de astă dată. El ridică de la pământ milioanele de cioburi ale oglinzii lui Dumnezeu și le împrăștie în lumea întregă.

Aceaia în ai căror ochi intră, fie și cea mai micuță așchie din această oglindă, începură să vadă lumea și oamenii așa cum îi vedea Iisus: în ochii lor se reflectară, înainte de toate, lucrurile bune și frumoase, dreptatea și generozitatea, bucuria și speranța.”

Dragii mei, orice ni se întâmplă în viață nu-i „la întâmplare”, ci totul poate fi spre zidire, pentru că, dacă vom învăța să vedem ceea ce ochii nu pot vedea, atunci putem spune că trăim cu adevărat. Sunt convins că Domnul Hristos nu a vindecat orbul pentru a ajunge în „topul oamenilor vremii”, ci pentru că era necesar ca și acesta să vadă, să slăvească și să se bucure de toată creația lui Dumnezeu. A vedea pe Domnul Hristos este o bucurie care nu se aseamănă cu nicio bucurie pământească, pentru că adevărata credință în Dumnezeu și mărturisirea Lui este totuna cu ieșirea sufletului din orbirea duhovnicească și primirea luminii și a harului dumnezeiesc. A fi orb (trupește) și a căpăta prin minune vederea pe care ți-o dorești este poate cea mai mare bucurie a vieții, să ieși din întuneric, să vezi creația lui Dumnezeu și să te bucuri de lumina soarelui. Dar, a te hotărî să îți schimbi viața, să mărturisești pe Dumnezeu din tot sufletul și cu luare aminte, reprezintă o bucurie care te poate duce dincolo de vederea trupească.

Închei aceste rânduri cu convingerea că tuturor celor ce vor vedea pretutindeni prezența Lui, credința li se va întări, speranța le va fi mai puternică, iar recunoștința li se va transforma în iubire față de El! Și iarăși știu că un ochi „luminat” poate vedea oriunde și în orice pe Domnul Hristos, pe când ochiul „întunecat” întinează și ceea ce este curat! Iar întinarea aceasta este păcat dacă ne raportăm la Sfânta Evanghelie, pentru că prin „oglinza diavolului” se denaturează firea lucrurilor și astfel, ceea ce Dumnezeu a creat frumos și bun, devine, în ochii care nu văd, amăgire și urâciune. Deci, dacă Domnul Hristos așteaptă să un gă cu „tină” ochii tăi, de ce-ți întorci fața de la El?

Har și bucurie!

Eugen Antohi, Parohia „Sf. Vasile” Tătărași

Pensia, chin sau binecuvântare?

Acum vreun an de zile, pe când eram într-o pană de idei cu privire la ce aș mai putea scrie în revista noastră, o colegă m-a îndemnat, mai în glumă, mai în serios, să scriu despre pensii. Pe atunci, nu vedeam niciun subiect duhovnicesc sau măcar interesant pe care l-aș putea extrage din această temă, însă acum... Toată lumea vorbește despre pensii. La televizor, la radio, în autobuz, pe stradă, numai despre asta auzim în ultimele luni... Iar la Casele Județene de Pensii, nici nu vă puteți imagina ce întâlnim: cozi, nemulțumiri, agitație și - cum am tot numit noi, colegii, în ultimele săptămâni - un mare haos.

Însă, nu aș vrea să ne întristăm descriind în detaliu aspectele care ne supără pe noi, oamenii (fie pensionari, fie angajați) - printre care ar fi erorile de sistem, guvernul, imposibilitatea de a rezolva situațiile etc. - ci, aș vrea să vă scriu despre oamenii frumoși. Am descoperit în această perioadă oameni atât de simpli, necăjiți, care au plătit o mașină să-i aducă la Casa de pensii de la distanțe mari, pentru a întreba, cu foarte mult bun simț, ce este în neregulă cu decizia de recalculare pe care au primit-o, pentru că ei nu văd bine sau nu înțeleg. Am descoperit oameni care, aproape invalizi fiind, au venit însoțiți de copiii lor, care i-au ajutat să se deplaseze cu multă dragoste și căldură. Am descoperit oameni liniștiți și blânzi,

care au stat la cozi și ore întregi, fără a deranja, pentru a aștepta un răspuns. Am descoperit oameni care, după ce au primit o nouă decizie, în care li s-a mărit pensia cu câțiva lei, au mulțumit din tot sufletul, nevenindu-le a crede că au fost ajutați fără a apela la nicio cunoștință. Am descoperit oameni care, deși au plecat cu aceeași sumă înscrisă pe hârtie, totuși au fost recunoscători că au fost ascultați, înțeleși și lămuriiți. Am descoperit atâția oameni care, înainte de a pleca, au urât tuturor „Doamne ajută!” sau „Să vă dea Dumnezeu sănătate!”. Și cu siguranță mai sunt mulți oameni frumoși pe care încă nu i-am descoperit!

Stând și reflectând, îmi dau seama cât de importante sunt pensiile pentru toți aceștia: pentru bunicii care cresc nepoți și vor să le ofere câtva din puținul lor, pentru mamele și tații care vor să-și susțină copiii iubiți deja ajunși la maturitate, pentru aceia care trăiesc singuri și abia dacă reușesc să se întrețină cu o indemnizație socială, pentru aceia care beneficiază de mai mult, fiindcă au muncit o viață întreagă în condiții grele în scopul de a duce la bătrânețe o viață mai ușoară, dar și pentru aceia care primesc salariu și pensie simultan, deoarece încă mai pot munci, iar legile le permit aceste beneficii pentru a-i mulțumi.

Toți aceștia și toți ceilalți pe care poate nu i-am amintit, deși, din păcate, sunt supărați și dezamăgiți din cauza prea puținului pe care-l primesc și se chinuiesc să trăiască de pe o zi pe alta, totuși sunt binecuvântați! I-a binecuvântat Dumnezeu cu o pensie - așa cum este ea - și cred că, în adâncul lor, sunt recunoscători că au posibilitatea de a ajunge să discute cu un angajat despre drepturile lor, că au un venit lunar constant, că încă trăiesc și se pot bucura de frumusețile acestei vieți și că pot oferi lumină din lumina lor, care e gratis!

Iar eu, un mic „angajat”, atât timp cât mă voi mai putea întâlni cu ei - pensionarii - din această lumină vreau să mă hrănesc, să o devorez pe toată și să învăț cum s-o împart mai departe cu toți cei care îmi ies în cale! Amin.

Ioana Sanciuc, Parohia „Sf. Vasile” Tătărași

Ilustrație realizată de Thomas Little (Sursa: Instagram)

„Bătrânețea este o cunună strălucită; ea se află mergând pe calea cuvioșiei.” (Pildele lui Solomon 16, 31)

„Înainte de celui cărunt să te scoli, să cinstești fața bătrânului și să te temi de Domnul Dumnezeuul tău.” (Leviticul 19, 32)

Brumă(rel) de credință

Cu mila Domnului și a Maicii Prealăudate, după o absență îndelungată, deschid și eu încă o filă din „cartea inimii mele” acum, când intrăm în luna octombrie - a doua lună a anotimpului de toamnă - luminându-mă Cel de Sus să vă vorbesc despre cele mai puternice arme ale noastre, ale creștinilor ortodocși, și anume speranța și credința.

Acum vă veți întreba de ce am ales să vă vorbesc despre acestea: întrucât, știți foarte bine că în luna aceasta o prăznuim pe Sfânta noastră Cuvioasă Maică Parascheva, ocrotitoarea Moldovei și a orașului nostru, sfântă ce oferă mângâiere și speranță tuturor celor ce se închină ei. Pentru că da, dragii mei, credința este singura care ne poate menține vie speranța și ne poate vindeca de bolile secolului 21: disperarea și deznădejdea.

Știu că în viață nu totul este roz și invariabil viața ne pune înaintea să trecem și prin momente frumoase, de bucurie, dar și prin momente mai puțin bune, însă tocmai prin acestea bunul Dumnezeu ne încearcă credința și așteaptă să vadă cum ne comportăm în relația cu El.

Am cunoscut mulți oameni care la o decepție sau la vreme de necaz și-au pierdut credința, „învinuind” pe Tatăl Ceresc pentru ceea ce li se întâmplă, iar chiar de ar fi fost din ceata celor aleși ei pierd ușor această desăvârșire și pierd astfel și „ultimul tren” al mântuirii.

Așa cum, toamna, întreaga natură se transfigurează și capătă nuanțe mai deosebite, tot la fel și noi ar trebui să ne „scuturăm” de gândurile negre și să începem să privim viața cu bune și cu rele, dând minții noastre să rumege pozitivism și speranță.

Căci, așa cum spunea și Înaltpreasfințitul Părinte Teofan, „Văzând starea de jertfă, omul crucii devine omul învierii”, tot așa și noi să reînvițăm să reînviem în noi bucuria, speranța, credința și încrederea că Dumnezeu nu ne va lăsa și că într-o bună zi, chiar și de vom umbla în întuneric, cu siguranță la capătul tunelului vom vedea lumina Care este Hristos Dumnezeu!

Gânduri de bine!

Gabriel Luca, Parohia „Sf. Vasile” Tătărași

Privegherea celui adormit – teologie și semnificații

Trupul fiecărui om care a murit stă de regulă trei zile și două nopți neînmormântat. În aceste două nopți cât stă cel trecut la Domnul în casă, în toate părțile locuite de români se face așa-numitul priveghi, la care se adună apropiații celui răposat, pentru a-l petrece pe acesta pe ultimul său drum și a medita în rugăciune la căpătâiul lui.

Priveghiul creștinesc este o împreună-petrecere sau priveghere a rudelor, prietenilor și cunoscuților răposatului, lângă trupul său neînsuflit, pe parcursul acestor zile și nopți pe care el le petrece în casă până la înmormântare, unde se rostesc rugăciuni și se citesc Sfintele Scripturi, Viețile Sfinților, Psaltirea și alte cărți folositoare de suflet, care luminează pe cei prezenți, îi trage la sentimente mai creștinești și îi îmbogățește în toate cele bune.

În vechime, după moartea unui creștin, se adunau credincioșii în casa lui. Acolo săvârșeau rugăciuni sub îndrumarea unui preot sau diacon. Rugăciunile acelea durau și peste noapte. De aici își trage numirea de priveghi sau priveghere la morți. După vechea datină, la casa răposatului preotul citește Sfânta Evanghelie și Stâlpii,

cântărețul citește Apostolul, iar paracliserul citește Psaltirea. În lipsa acestora, se aleg să citească dintre credincioșii care sunt mai în vârstă, mai cinstiți și evlavioși, care citesc mai clar, cărți sfinte, alese, pentru a folosi și lumina cât se poate mai mult pe ascultători. De asemenea, aceștia pot să citească și Psaltirea, ce are rolul de a salva sufletul din mâinile vrăjmașilor care încearcă să și-l însușească.

Priveghiul poate căpăta un înțeles păgânesc atunci când se aduc lăutari care cântă, iar cei prezenți, și mai cu seamă tinerii, joacă, atunci când se fac glume care să stârnească râsul celor prezenți, atunci când se împlinesc și se respectă anumite datini și obiceiuri superstițioase și păgânești, atunci când se mănâncă mult și se bea până la îmbătare, când se rostesc vorbe deșarte, când se aduc bocitoare care joacă teatru sau atunci când rudele răposatului îl bocesc cu disperare, asemenea necredincioșilor care nu au nicio nădejde de viață veșnică.

De aceea, preotul trebuie să se implice în aceste momente pentru a se evita aspectul de șezătoare pe care îl poate lua priveghiul. Asistența poate fi îndrumată să citească rugăciuni, psalmi sau pasaje din cărți de spiritualitate creștină, care vorbesc despre adevăratul sens al vieții pământești. Venirea preotului în casa celui decedat ar trebui să constituie un bun prilej pentru combaterea exagerărilor, a practicilor magice sau a superstițiilor pe care le observă. Rolul preotului este să încurajeze familia, având în minte cuvintele Sfântului Apostol Pavel: „Fraților, despre cei ce au adormit nu voim să fiți în neștiință, ca să nu vă întristați ca ceilalți, care nu au nădejde. Pentru că, de credem că Iisus a murit și a înviat, tot așa credem că Dumnezeu pe cei adormiți întru Iisus îi va aduce împreună cu El” (I Tesaloniceni 4, 13-14) și îndemnul Sfântului Ioan Gură de Aur: „Dacă tu crezi că moartea este numai un somn, de ce în zadar mai plângi? Dacă faci ca păgânii, cu ce te vei îndrepta?”.

Așadar, privegherea celui adormit are rolul de a-l conduce pe acesta prin rugăciune pe drumul său spre veșnicie. Întrucât el nu mai are puterea de a se ruga pentru iertarea păcatelor lui, pentru că timpul de rugăciune a trecut, acum intervine rolul celor rămași pe pământ de a-l ajuta prin pomenire și priveghere să treacă de Judecata cea înfricoșătoare spre fericirea cea veșnică. A priveghea înseamnă a fi conectat tot timpul cu gând de rugăciune la cel care a trecut din această viață, pentru ca și el să înalțe rugăciuni înaintea Tronului lui Dumnezeu pentru cei dragi rămași pe pământ.

Sursa: Nicodim Mândiță – „Înmormântarea și parastasele cuvenite”, Editura Agapis, București, 2004, pp. 14-15

Foto: www.doxologia.ro

Cuvinte românești de origine slavo-rusă utilizate în Biserică

Cu unele excepții, cuvintele conținute în această listă, pot fi întâlnite și în DEX, însă acesta indică foarte rar, pe lângă derivarea cuvântului, și traducerea acestuia. Așadar, intenția acestui demers etimologic mai puțin convențional este, pe de o parte, aceea de a propune unele comentarii, mai ales pe marginea acelor cuvinte folosite în Biserică, iar pe de altă parte, de a sublinia frumusețea sensurilor și legăturilor indirecte ale cuvintelor, descoperite abia atunci când li se caută obârșia și sunt raportate la un context anume.

- *bodaproste* / *bogdaproste*, din s.prop. *Bog* + vb. *do prosti* - Dumnezeu să ierte! (formulă de mulțumire utilizată în Biserică, mai ales când se primește ceva pentru sufletele celor adormiți; iertarea/mântuirea primită de la Dumnezeu, înseamnă absolut totul; cei vii îi pot ajuta mult pe frații lor cei adormiți prin milostenie și rugăciune, după cum sună și graiul țărănesc: Morților, de vreți ca să trăiți, cătați vii să nu muriți!; astfel, de fiecare dată spusă, rostirea *Bogdaproste*, deodată poate însemna mulțumire și rugăciune);

- *bederniță*, din s. *bedro* - șold (bedernița este o piesă suplimentară rombică a veșmintelor preoțești, care se poartă atârnată de la șold în jos);

- *Blagoviștenie* - Bunavestire;

- *copie*, din s. *copio* - suliță/lance (cu sfânta copie se scot miridele și sfântul agneț; simbolizează sulița care a străpuns coasta Mântuitorului Iisus Hristos pe cruce);

- *denie*, din s. *bdenie* - veghe/veghere (*bdenie* are rădăcină comună cu *den* - zi, de aceea înțelesul cuvântului *denie/veghe* este acela de a face din noapte zi, după cum se exprimă și românul);

- *dveră*, din s. *dver* - ușă (dvera este perdeaua din spatele ușilor centrale împărățești ale catapetesmei);

- *maslu*, din s. *maslo* - ulei (denumirea tainei vine de la materia care se sfințește în timpul săvârșirii acesteia);

- *mirean*, din s. *mir* - lume (mirean/laic, care nu face parte din cler);

- *mironosiță*, din s. *mir* + vb. *nosit* - mir + a purta (mironosițele sunt femeile purtătoare de mir, vestitoarele cele dintâi ale Învierii Mântuitorului Iisus Hristos);
- *molitfelnic*, din s. *molitva* - rugăciune (carte de cult care cuprinde rânduiala săvârșirii sfintelor taine și a altor rugăciuni săvârșite de preot);
- *pisanie*, din v. *pisat* - a scrie (pisania este o scurtă descriere istorică a lăcașului, în care se menționează de regulă și ctitorii; se află adesea deasupra ușilor de la intrarea în biserică și este redată cu litere pictate sau sculptate);
- *priceasnă*, din vb. *priceașatsia* - a se împărtași (în special, în Moldova sunt numite pricesne acele cântări de la chinonic, care se cântă în timpul împărțirii slujitorilor și credincioșilor);
- *procovăț*, din vb. *pokrâvat* - a acoperi (acoperămintele liturgice pentru potir și disc, pe care credincioșii le pot vedea la ieșirea cu cinstitele daruri);
- *prohod / prohodire*, din s. *prohod* - trecere (în lb. română cuvântul face referire la slujba înmormântării - în general și la Prohod - monumentală creație imnografică cântată de întreaga Biserică în Vinerea Mare - în special; pentru că moartea este de fapt numai o trecere, marea trecere de la moarte la viață și de pe pământ la cer, prin moarte nu se rămâne în mormânt, ci se trece spre împlinirea desăvârșită a existenței; legătura cu acest cuvânt este profundă, iar vechiul nostru limbaj bisericesc a ales foarte bine folosirea cuvântului *prohod / prohodire* ca trecere, pentru înmormântare);
- *spovedanie*, din vb. *ispovedovatsia* - a mărturisi;
- *strană*, din s. *storono* - latură / parte (strana, atât ca loc unde se cântă în biserică, cât și ca loc de așezare pentru credincioși, de regulă se află pe laturile/părțile dreaptă și stângă din interiorul bisericii);
- *țârcovnic*, din s. *țercov* - biserică (dascăl/cântăreț bisericesc sau/și persoană care îngrijește biserica);
- *tiplotă*, din s. *teplota* - căldură/cordialitate (vas mic liturgic cu care se toarnă căldura/apa încălzită în sfântul potir, la rugăciunea „Tatăl nostru”, înainte de împărțirea preotului);
- *utrenie*, din s. *utro* - dimineață (utrenia este lauda bisericească care se săvârșește dimineața);
- *vecernie*, din s. *vecer* - seară (vecernia este lauda bisericească care se săvârșește seara);
- *verhovnic*, din adj. *verhovnâi* - suprem/înalt (Sfântul Apostol Petru este numit verhovnic, în sensul de căpetenie între cei doisprezece apostoli).

Sursa: www.crestinortodox.ro

Strofe pentru suflet

În Rai să fie Octombrie!

Doamne,
de mică mi-am imaginat
că în Rai este mereu luna mai a
primăverii,
cu toți copacii înverziți,
flori multicolore,
păsărele ciripind
și pui de-ai tuturor vietăților
bucurându-se de frumoasa natură.

Însă, Doamne,
astăzi mi-aș dori
ca în Rai să fie mereu sfârșit de
octombrie,
cu frunze verzi, galbene, portocalii,
roșii și maronii în toate nuanțele,
cu tufe de crizanteme la tot pasul
și dimitrițe de toate culorile,
cu bogăție de fructe,
cu soare cald și vânt ușor,
zile călduroase și nopți cu foc
în sobele sufletelor noastre,
așa mi-aș dori, Doamne, să arate Raiul!

Cred că nu e întâmplător
că hramul Sfintei Cuvioase Parascheva,
urmat de hramul Sfântului Dimitrie cel
Nou
se prăznuiesc în această frumoasă
perioadă în țara noastră,
pentru a ne putea aduna cât mai mulți
să admirăm,

pe lângă Sfinții noștri dragi,
și frumusețea naturii tomatice!

Autor: Ioana Sanciu

La racla Sfântului Dimitrie Basarabov

De-atâtea ori, la racla ta
Venit-am și m-am închinat,
Am suspinat, am lăcrimat,
Ca să m-ajuti în calea mea.

Știu că m-auzi și mă cunoști,
Îmi știi nevoia și durerea,
Și-mi dai, de la Domnul, puterea,
Să lupt cu nevăzute oști.

Icoana-ți văd de multe ori,
În care ai picior desculț,
Cu care iarba, tu, ascuți,
Să nu mai calci vreun pușor.

Vegheat de candelă și flori
Stai miluind pe credincioși,
Îmbărbătând pe cei fricoși
Și întărind pe rugători.

Pentru darul moaștelor sfinte,
Îți mulțumim nespus, părinte!

Autor: Prof. Religie Mirela Șova

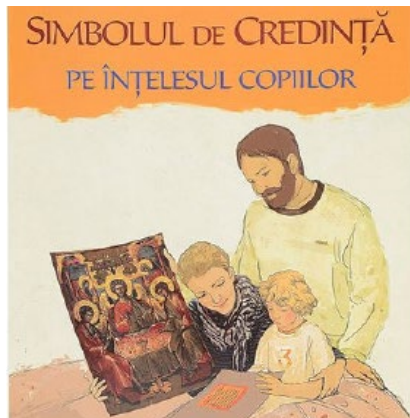

Credința pentru copiii de toate vârstele

Păcatul cel mai mare

O dată, un călugăr a fost întrebat:
- Părinte, care este cel mai mare păcat?

- Sinuciderea este, fără îndoială, cel mai groaznic păcat. Nimeni nu are dreptul să își ia viața pe care Dumnezeu, din bunătate, i-a dat-o. Chiar dacă, în viață, ne încercăm mari greutăți sau deznădejdi, Dumnezeu ne-a dat și puterea de a trece peste ele, iar prin rugăciune și căință, toate vor părea mai ușoare.

Iuda a fost cel care s-a rupt de Iisus și de învățătura Sa. Treptat, inima lui s-a îndepărtat de Dumnezeu și locul dragostei și al voinței a fost luat de nehibzuință. Încrederea dată de credință a dispărut. Mai întâi, Iuda nu a fost de acord cu Iisus, apoi l-a trădat, pentru ca, în final, să își ia viața, ca semn al ruperii totale de Dumnezeu. Iuda nu s-a omorât din deznădejde, ci din ură. Și, de aceea, sinuciderea este cel mai mare păcat. Inima ta trebuie să trăiască în speranța îndreptării, a mântuirii, nu să fie omorâtă. Chiar și cel mai păcătos om nu trebuie să cadă pradă deznădejdii, ci să aibă încredere în mila și bunătatea lui Dumnezeu. Prin sinucidere, omul nu scapă de necazuri, ci se condamnă singur la neputință, nemeritându-și astfel mântuirea. A-ți lua viața nu este eroism, ci lașitate. Voi l-ați lăuda pe căpitanul care, de teama furtunii, ar vrea să-și scufunde singur corabia, înecând tot ce este pe ea? Furtuni de păcate ne încercăm și pe noi. Să renunțăm la luptă? Să renunțăm la viață? Să înecăm singuri tot ce e mai bun în noi: speranța, iubirea, dorința de viață? În niciun caz. Cu atât mai mare este meritul celui ce reușește în viață, trecând peste obstacole și greutăți!

Sursa: Leon Magdan – „Cele mai frumoase pilde și povestiri Creștin-Ortodoxe”

Cerul, pământul și lumea

Într-o zi, un om simplu, cunoscut pentru viața sa curată, a fost întrebat de un vecin:

- Cum faci tu de ești totdeauna atât de mulțumit? Niciodată nu te-am văzut supărat.

- Foarte simplu - a răspuns celălalt, în fiecare dimineață, când mă trezesc, privesc întâi cerul. Așa mi-aduc aminte de Dumnezeu, de milă și de bunătate. Apoi privesc pământul. Astfel îmi amintesc de moarte și de Judecata de Apoi. În cele din urmă, privesc în jurul meu lumea întreagă ce se trezește în fiecare dimineață la viață. Așa mi-aduc aminte de semenii mei, de cei care suferă de boli sau neputințe, de cei ce au o viață mai grea decât a mea și pe care i-aș putea ajuta, în felul acesta mă bucur pentru ceea ce sunt și pentru ceea ce pot face.

Bunătațea izvorâtă din dragoste aduce totdeauna liniște și mulțumire, atât în sufletul celui care primește cu recunoștință, cât și în sufletul celui care dăruiește cu drag.

Sursa: Leon Magdan – „Cele mai frumoase pilde și povestiri Creștin-Ortodoxe”

Sfânta Cruce

Se povestește că Sfânta Elena, mama Sfântului împărat Constantin cel Mare, a poruncit să fie făcute săpături pe Muntele Golgota, unde s-au descoperit trei cruci. Pentru a afla care este Crucea pe care a fost răstignit Mântuitorul, a fost adusă o femeie bolnavă și i s-a spus să atingă pe rând crucile. Aceasta a atins prima cruce, apoi pe a doua, iar, când s-a atins și de a treia cruce s-a vindecat pe loc de boala ce o chinuia de multă vreme, în felul acesta, Sfânta Elena a știut care este Crucea Mântuitorului și care sunt cele două cruci pe care au fost răstigniți tâlharii. Crucea Sfântă se mai păstrează și astăzi într-o biserică din Ierusalim, săvârșind fără încetare minuni în trupurile și în sufletele celor ce vin și se închină în fața ei cu sinceritate și cu credință.

Sursa: Leon Magdan – „Cele mai frumoase pilde și povestiri Creștin-Ortodoxe”

Sfântul Mucenic Longhin Sutașul (16 octombrie)

Sfântul Mucenic Longhin a fost un centurion din armata romană, căruia Pilat din Pont, procuratorul Palestinei, i-a încredințat comanda convoiului, păstrarea ordinii și împlinirea pedepsei răstignirii Mântuitorului Iisus Hristos. Tot lui i s-a poruncit să păzească Mormântul Domnului cu soldații din garnizoana sa. Longhin era un om cinstit, cu suflet bun și milos. Când Mântuitorul Iisus Hristos nu a mai putut susține greutatea crucii, el a fost cel care i-a zis lui Simon din Cirene: „să-I ducă crucea” (Matei 27, 32). El a fost de față când „îngerul Domnului, coborând din cer și venind, a prăvălit piatra și ședea deasupra ei” (Matei 28, 2-4), iar după Înviere, el a fost cel care a spus lui Pilat minunea ce a avut loc.

El era încredințat de adevărul dumnezeirii și Învierii Mântuitorului Iisus Hristos. Aflând că din această cauză arhieriei și cărturarii vor să îl omoare, și-a lăsat averea și a luat cu el doi soldați care aveau și ei credință în Domnul nostru Iisus Hristos și au primit botezul de la Sfinții Apostoli. Au părăsit, apoi, Ierusalimul și s-au dus în Capadocia, țara de origine a lui Longhin, unde au propovăduit Cuvântul Domnului. Arhieriei l-au îndemnat pe Pilat să spună împăratului Tiberiu (14-37) că Longhin și cei doi prieteni ai săi au părăsit serviciul militar și propovăduiesc alt împărat. Astfel, Longhin și cei doi prieteni ai săi au fost osândiți la moarte, din porunca lui Tiberiu, fără judecată, fiind considerați trădători și dușmani ai Cezarului. Ajungând trimișii lui Pilat în părțile Capadociei, întrebau cu stăruință unde este Longhin. Aflând că locuiește în satul părintesc, s-au sârguit să meargă acolo și umblau în taină, căutându-l pe Longhin nu spre a-l ucide, ci spre a-i aduce oarecare cinste, pentru că se temeau să nu-i scape din mâini și să se întoarcă rușinați la cei ce i-au trimis.

Longhin a primit pe soldații trimiși de Pilat în casa sa și le-a mărturisit că el este cel căutat, iar cei doi prieteni ai săi vor ajunge în curând. S-a îmbrăcat în haină albă, după care a arătat soldaților un loc pe un deal din apropiere unde să fie îngropați și-au plecat capul spre tăiere. Soldații au luat cu ei capul lui Longhin pentru a-l arăta la Ierusalim, unde Pilat a poruncit să fie aruncat afară din oraș. Soldații l-au ascuns în locul unde se aruncau gunoaietele.

Aflarea capului său s-a făcut prin suferința unei femei oarbe din Capadocia care

nu găsise tămăduire la doctorii din Ierusalim, singura ei „lumină” fiind singurul copil pe care îl avea. Femeia s-a închinat la Sfântul Mormânt, sperând în minunea tămăduirii, însă încercare și mai mare veni asupra ei prin moartea singurului copil. Atunci, Sfântul Longhin i se arată noaptea în somn, îndemnând-o să caute capul lui în mormanul de gunoi. Deși nu vedea nimic cu ochii, avea credință mare în cuvintele sfântului, cel ce i-a grăit în vedenie. După rânduiala lui Dumnezeu, îndată a găsit ceea ce căuta. Deodată a văzut lumina soarelui, pentru că i s-au deschis ochii și a văzut în gunoi capul sfântului. Și s-a bucurat, nu atât de lumina soarelui pe care a văzut-o, cât mai ales de capul sfântului, pe care l-a aflat și prin care a câștigat vederea. Și l-a preamărit pe Dumnezeu, iar pe Sfântul Longhin, robul său, l-a cinstit. Luând capul și sărutându-l, l-a dus cu bucurie în casa în care găzduia și, spălându-l, l-a uns cu miresme bine mirositoare. Așa de mult se veselea de aflarea acelei duhovnicești visterii, încât și-a uitat mâhnirea pentru fiul cel mort.

În noaptea următoare i s-a arătat iar Sfântul Longhin, în lumină mare, aducând pe fiul ei la dânsa, strălucind în îmbrăcăminte de nuntă și, cuprinzându-l pe acesta cu dragoste părintească, a zis către văduvă: „Vezi pe acela pentru care ești în durere? Iată, femeie, pe fiul tău, iată în ce fel de cinste și slavă se află, vezi-l și te mângâie, pentru că Dumnezeu l-a numărat în cetele cele cerești, care se află în Împărăția Lui; iar eu l-am luat acum de la Mântuitorul și nu va fi depărtat de mine niciodată. Și să iei capul meu și trupul fiului tău și să le pui într-o raclă. Să nu plângi mai mult pe fiul tău, nici să se tulbure inima ta, căci mare slavă, bucurie și veselie nesfârșită i s-a dat lui de la Dumnezeu”.

Dacă a auzit aceasta, femeia s-a sculat și degrabă a pus într-o raclă capul mucenicului, împreună cu trupul fiului ei cel mort și s-a întors la casa sa, slăvind și laudând pe Domnul. Sosind în patria sa, a îngropat la un loc trupul fiului ei împreună cu cinstit capul sfântului mucenic și aceste cuvinte le grăia în sine: „Acum știu că celor ce iubesc pe Dumnezeu toate le sporesc spre bine. Am căutat ochii trupești și am aflat împreună și pe cei sufletești. Eram cuprinsă de necaz pentru moartea fiului meu și acum îl am la ceruri stând în slavă înaintea lui Dumnezeu cu proorocii, cu muceniei și cu Longhin, cu care totdeauna se bucură, întru împărăția lui Hristos, purtând printre îngeri Crucea, semnul cel de biruință. El ca un ucenic al lui Longhin scoate același glas, cântând cu bucurie: Cu adevărat Fiul lui Dumnezeu a fost Acesta, este și va fi. Împărăția Lui este împărăția tuturor veacurilor și stăpânirea Lui, întru tot neamul și neamul, a Căruia este slava în veci”. Amin.

Sursa: www.basilica.ro

Calendar creștin ortodox - Octombrie 2024

- 1 M (†) Acoperământul Maicii Domnului; Sf. Ap. Anania; Cuv. Roman Melodul; † Cuv. Iosif și Chiriac de la Bisericiani
- 2 M Sf. Sfințit Mc. Ciprian; Sf. Mc. Justina
- 3 J Sf. Sfințit Mc. Dionisie Areopagitul; Sf. Mc. Teoctist
- 4 V Sf. Mc. Ierotei, Ep. Atenei; Sf. Mc. Domnina, Audact și Calistena
- 5 S Sf. Mc. Haritina și Mamelta; †) Sf. Cuv. Daniil și Misaıl de la Mănăstirea Turnu
- 6 D † Sf. Ap. Toma; Sf. Mc. Erotiida

Duminica a XX-a după Rusalii (Învierea fiului văduvei din Nain); Ap. Galateni I, 11-19; Ev. Luca VII, 11-16; glas 6, voscr. 4

- 7 L Sf. M. Mc. Serghie și Vah; Sf. Sfințiți Mc. Iulian, Chesarie și Polihronie
- 8 M Cuv. Pelaghia și Taisia
- 9 M Sf. Ap. Iacob al lui Alfeu; Cuv. Andronic și Atanasia
- 10 J Sf. Mc. Evlampie și Evlampia, sora lui; Cuv. Vasian și Teofil Mărt.
- 11 V Sf. Ap. Filip, unul din cei 7 diaconi; Cuv. Teofan Mărt.; Sf. Mc. Zenaida și Filonila
- 12 S Sf. Mc. Prov, Tarah și Andronic; Sf. Cosma, Ep. Maiumei
- 13 D † Aducerea moaștelor Sf. Ap. Andrei la Iași; Sf. Mc. Carp, Papii, Agatodor și Agatonica

Duminica a XXI-a după Rusalii (a Sf. Părinți de la Sinodul al VII-lea Ecumenic; Pilda semănătorului; Rugăciunea lui Iisus); Ap. Galateni II, 16-20; Tit III, 8-15; Ev. Luca VIII, 5-15; Ioan XVII, 1-13; glas 7, voscr. 5

- 14 L †) Sf. Cuv. Parascheva de la Iași; Sf. Mc. Nazarie, Ghervasie, Protasie și Silvan
- 15 M Sf. Sfințit Mc. Luchian; Sf. Savin și Vars, Ep.; Cuv. Eftimie cel Nou
- 16 M Sf. Mc. Longhin Sutașul; Sf. Mc. Leontie, Dometie și Terentie
- 17 J Sf. Prooroc Osea; Cuv. Mc. Andrei Criteanul
- 18 V † Sf. Ap. și Ev. Luca; Sf. Mc. Marin cel Bătrân; Cuv. Iulian
- 19 S Sf. Prooroc Ioil; Sf. Mc. Uar, Felix pr. și Eusebiu diac.; Cuv. Ioan de la Rila
- 20 D Sf. M. Mc. Artemie; Cuv. Matroana; Sf. Cuv. Gherasim din Chefalinia

Duminica a XXIII-a după Rusalii (Vindecarea demonizatului din ținutul Gherghesenilor); Ap. Efeseni II, 4-10; Ev. Luca VIII, 26-39; glas 8, voscr. 6

- 21 L †) Cuv. Mărt. Visarion, Sofronie și Sf. Mc. Oprea; Sf. Pr. Mărt. Ioan din Gales și Moise Măcinic din Sibiel; Cuv. Ilarion cel Mare
- 22 M Sf. Ierarh, întocmai cu apostolii, Averchie; Sf. 7 tineri din Efes
- 23 M Sf. Ap. Iacob, ruda Domnului; Sf. Ignatie, Patr. Constantinopolului; Cuv. Petronie
- 24 J Sf. M. Mc. Areta; Sf. Mc. Sevastiana și Valentin
- 25 V Sf. Mc. Marcian și Martirie; Sf. Mc. Valerian; Sf. Tavita
- 26 S †) Sf. Mare Mc. Dimitrie, izvorătorul de mir
- 27 D †) Sf. Cuv. Dimitrie cel Nou, Ocrotitorul Bucureștilor (ale cărui moaște sunt la Patriarhia Română); Sf. Mc. Nestor

Duminica a XXIV-a după Rusalii (Învierea fiicei lui Iair); Ap. Efeseni II, 14-22; Ev. Luca VIII, 41-56; glas 1, voscr. 7

- 28 L † Sf. Ier. Iachint, Mitropolitul Țării Românești; Sf. Mc. Terentie, soția sa Neonila și cei 7 fii; Sf. Ier. Firmilian, episcopul Cezareei Capadociei.
- 29 M Cuv. M. Mc. Anastasia Romana; Sf. Cuv. Avramie și Maria, nepoata sa
- 30 M Sf. Sfințit Mc. Zenovie, episcopul Ciliciei și Zenovia, sora sa; Sf. Ap. Cleopa
- 31 J Sf. Ap. Stahie, Amplie, Urban, Aristobul, Narcis și Apelie

Program liturgic

Luni

08:00 - 16:00

Program administrativ (Birou)

Acatist și Cateheză terapeutică

18:30 - 19:30

Grup suport AA

Marți

11:00 – 15:00

Vizită / Consiliere pastorală

16:30 - 18:30

Cateheză terapeutică

18:30 - 19:30

Grup suport AA

Vineri

09:00 - 10:30 - Sf. Maslu

10:30 - Sf. Spovedanie

18:00 - 19:00

Grup de sprijin AL-ANON

Miercuri

11:00 - 17:00

Vizită / Consiliere pastorală

18:00 - 19:00

ACA (Adulții Copii ai Alcoolicilor)

Sâmbătă

08:00 - 12:00

În perioada 1 Noiembrie - 30 Aprilie

16:00 - 16:45 - Vecernia

16:45 - Sf. Spovedanie

În perioada 1 Mai - 31 Octombrie

18:00 - 18:45 - Vecernia

18:45 - Sf. Spovedanie

Joi

11:00 – 15:00

Vizită / Consiliere pastorală

16:30 - 18:30

Duminică

08:00 - 12:00

Utrenia, Sfânta Liturghie

Cuprins:	Pag.
Ochii care nu văd	1
Pensia, chin sau binecuvântare?	4
Brumă(rel)decredință.....	6
Privegherea celui adormit – teologie și semnificații	7
Cuvinte românești de origine slavo-rusă utilizate în Biserică	9
Strofe pentru suflet	11
Credința pentru copiii de toate vârstele	12
Sfântul Mucenic Longhin Sutașul	14

Colectivul de redacție:

Președinte:

Pr. Iulian Negru

Tehnoredactarea:

Eugen Antohi

Corectare text:

Ioana Sanciu

Colaboratori:

Sorin Pavel

Oxana Cliuciniov

Gabriel Luca

Irina Ștefania Vaida

Adresa redacției:

Parohia Sf. Ierarh Vasile, str. Vasile Lupu nr. 40, Iași

Cod poștal 700309 - ROMÂNIA

Pr. paroh Iulian Negru

Tel: 0744 / 267661; 0746 / 649218

Email: parohiasfvasile@gmail.com

Http: [//sfvasiletatarasi.iasi.mmb.ro/](http://sfvasiletatarasi.iasi.mmb.ro/)

Cont CEC - RO58CECEIS0136RON0122424